

Rigsdagstidende.

1853. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 81.

Fjerde Sessions tredje Samling.

23de Møde.

Torsdagen den 13de Juli.

(Fortf.)

Indenrigsministeren (fortsat): Det er derfor ogsaa en Kendsgjerning, at i den Tids Opblomstring de Salg, som have fundet Sted i en Række af Aar, og hvorved Godseiernes Indtægt er bleven meget forøget af deres Bøndergods, i et ikke mindre Forhold har forbedret Fæsternes Tilstand, saa at der fra den Side ikke kan være Noget at klage over. Der er ogsaa en stor Udset til, at Selveiendom uden Tvangslov vil kunne faae en stor Fremgang, saa at det Fremskridt i Bønderstandens Belysning og borgerlige Betydning, som Alle maa ønske, meget godt kan opnaaes paa anden Maade end ved en Tvangslov. Ligeledes vil der fremstille sig mangfoldige Farer, som Bønderstanden vil blive prisdgivet for ved en pludselig Indførelse af Selveiendom til deres Fæstegaarde. Jeg skal, da jeg ikke troer, at det vil være til nogen Nytte, for nærværende Tid at gaae ind paa en udførligere Udvikling af Sagen, indfranke mig til disse saa Bemærkninger, som jeg blot er kommen frem med, fordi jeg troer, at det, saavel efter det hele Forhold, hvort jeg tidligere har staaet til denne Sag, som det, hvort jeg for Tiden staaer til den, er nødvendigt og passende, at jeg udtaler mig derom.

J. A. Hansen: Den høitærede Minister har, med Hensyn til sin tidligere Stilling i denne Sag, saavel som med Hensyn til sin nærværende Stilling, troet at burde udtale de Bemærkninger, vi have hørt. At den ærede Minister vilde betragte denne Sag fra samme Standpunkt, hvorfra han, som bekendt, under den foregaaende Konge har betragtet den, det havde vi vistnok Alle ventet; i saa Henseende

have vi ikke faaet noget Nyt at høre; det er de samme Betragtninger, som dengang saa stærkt og overveiende gjorde sig gjældende, men som siden, Gud ske Lov, have vist sig ikke længere at være overveiende. Jeg troer, at vi med Rolighed kunne see tilbage til den Tid, da disse Ansuelser vare de overveiende, og troste os med, at den Tid er forbi. Vi have gjort Begyndelsen til en ny Tid ogsaa med Hensyn til denne Sags Betragtning, og jeg skal derfor heller ikke opholde mig længe derved, men jeg skal blot tillade mig at gøre opmærksom paa det Udgangspunkt for den nye Tid, som vi have i denne Sag; det er fra November 1848. Det daværende Ministerium bestod af Hans Excellence Grev A. W. Moltke, Etatsraad Bang, Geheimeconferentsraad Bardenfleth, Professor theol. Clausen, Generalintendant og Chef for Armeens Intendantur, General v. Hansen, Professor Madvig, Grev Spønneck, og Kammerherre Zahrtmann; disse Mænd have i Forening ladet Indenrigsministeren i November 1848 paa Regjeringens Begne udtale, at det var Regjeringens Villie at ville tilvejebringe en Ordning af Landbøforholdene, hvorved Jordbrugerne saavidt muligt kunde erholde Raadighed over deres Kræfter, Tid og Penge, altsaa gjennemføre en paa Retfærdighed grundet Afløsning af saadanne nu bestaaende Forhold, som lægge Hindring i veien for Udviklingen af Jordbrugerne frie personlige Stilling, — og blandt de Sager, Indenrigsministeren nævnedesom saadanne, Regjeringen vilde lade sig det være Hovedsagen at tilendebringe, omtalte han særligt det bestaaende Fæsteforholds Afløsning mod retfærdigt og billigt Vederlag. Det er Udgangspunktet for den nærværende Sags Stadium, og den Ansuelse, der nu er den overveiende. Jeg troer, at de Mænd, der dengang